

za őket. És ez kizárólag a törvényhatóság föladatainak körébe tartozik.

Eddig évről-évre csak a költségvetésnél hallottuk fölszólalni a szociáldemokrata pártot. Jó lesz, ha a jövőben éberebben örködik a város ily irányu munkássága fölött és nemcsak ősszel ébred kötelességeinek tudatára. Állandó és folytatólagos munkásságban kell lennie ennek a munkakerős pártnak, hogy törhetetlen érdekviselete legyen mindig azoknak a nagy érdekeknek, melyek a munkásosztály fejlődéséhez, fokozódó jólétéhez és türehető elhelyezkedéséhez fűződnek. Ha így végzi munkáját a párt, támogató szavunkkal, áldozatkész munkánkkal velük, sőt ha kell, az az élükön leszünk.

Készülnek a közgyűlésre.

— A tanács javaslatai. —

(Saját tudósítónktól.) Választások jegyében indul az októberi közgyűlés és így a korteskedések, amelyek távolról sem voltak olyan nagyok, mint mikor kisebb állások kerülnek betöltésre. Jó előre fölkeltették a városatyák érdeklődését a történendők iránt. Három jelentős pozíció jó betöltésének föadata hárul a közgyűlésre. Választani kell ugyanis egy tanácsost; egyedüli pályázó a kitűnő Tóth Mihályt, egy aljegyzőt: Bárdoss Béla és Rack Lipót pályáznak és javadalmi könyvvezetőt: erre az állásra négy pályázó van.

Kószó István két indítvánnyal szerepel. Az egyik a múlt közgyűlésről való és azt célozza, hogy a sajtótermékek utcai árusítására vonatkozó kormányrendeletet ne hajtsa végre a törvényhatóság. Az indítványt szeptemberben érdemi javaslattételre — kiadták a tanácsnak és most minden bizonnyal érdeme szerint, a tanács javaslata értelmében

intézi el a közgyűlés. A tanács pedig azt javasolja, hogy az indítvány fölött térjen napirendre a közgyűlés, mert a 48-iki sajtótörvény is rendőri felügyelet alá helyezte a sajtótermékek házaló terjesztését, továbbá, mert a miniszteri rendelet nem tartalmaz olyan újabb intézkedéseket, amelyek az 1868-iki és az 1897-ik évi miniszteri rendeletekben nem foglaltatnak, kivéve azt, hogy az utcai elárúsítás előtt egy-egy példányt az újságokból előzetesen kell bemutatni. Ez azonban az ellenőrzés céljából az előbbi rendeletek természetes következtetése. Az előfizetőkhez való szétküldés ezután is az előzetes bemutatás nélkül történik.

Kószó István másik indítványa a *muzeumi tisztviselők* fizetésrendezését sürgeti, amit a teendők megsokasodása és a tisztviselők magasabb minősítése miatt a tanács is szükségesnek mond.

Bizonyára ezen a véleményen lesz a közgyűlés is és elfogadja a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a muzeumi tisztviselők fizetését a novemberi közgyűlés rendezze.

Pick Jenő azt indítványozza, hogy a vilamos balesetek meggátlása céljából a város tárgyaljon a közúti vaspálya részvénytársasággal, hogy a kocsikon védő készülékeket alkalmazzon. A tanács javaslata: írjon föl a város a hajózási és vasúti főfelügyelőséghez és attól kérjen véleményt.

Frankl Antal a Zárda-, Sajka- és Szentmiklós-ut rendezését indítványozza. A tanács javasolja, hogy az utcák rendezését vegyék föl az 1913. évi városrendezési programba.

A gyorsvonatok Szegedet érintő vonalaira vonatkozóan azt indítványozza Pálfi Antal, hogy a közgyűlés fölíratban kérje a kormánytól a harmadik osztályu kocsik csatolását. A tanács javasolja a közgyűlésnek, hogy járuljon hozzá Krassószörénymegye régebbi, hasonló tárgyú fölíratához. Indítványozza továbbá Pálfi Antal, hogy a baja-bátaszéki vonalra gyorsvonatot kérjen a kormánytól a közgyűlés. A tanács javasolja az indítvány elfogadását.

Eltözerjeszti a tanács az 1913. évi költségvetést, amelyet részletesen ismertettünk és javasolja, hogy a városi tisztviselők számára tíz százalékos drágasági pótlékot szavazzon meg a közgyűlés.

A városi tőkének a helyi bankokban való elhelyezését illetőleg mai számunkban ismertettük a pénzügyi bizottság javaslatát. A tanács ezt terjeszti elfogadás céljából a közgyűlés elé. Javasolja tehát, hogy a Szeged-Csongrádi Takarékpénztárt és a Kereskedelmi és Iparbankot kivéve a bankokban a városi betét ötöd részét mondja föl a város.

A Szegedi Gazdasági Egyesület kéri, hogy a Mérey-utcai telket adja át a város kedvezményes áron gazdasági székház építésére. Ezt a kérelmet ismételten tárgyalja a közgyűlés és a tanács javasolja a telek átengedését. Telket kér a közgyűléstől a feltöltött Buvártó területén kedvezményes áron Landesberg Mór, aki ipari vállalatát akarja kibővíteni. A tanács ennek a kérelemnek teljesítését is javasolja.

Végül hozzá akar látni a tanács már a télen a Buvártó feltöltéséhez, ép azért kéri a közgyűléstől, hogy járuljon hozzá a földnek átvágásához ott, ahonnan a feltöltéshez szükséges földet fogják hordani. Sürgős ez annyiival inkább, mert az engedélyhez a középítészeti tanács és a minisztérium jóváhagyása is szükséges.

A király budapesti útja. Bécsből jelentik:

A király november negyedikén utazik Budapestre, ahol november huszonnyolcadikáig fog maradni. Ezután visszautazik egyenesen Bécsbe. Ez a hír bizonyára az egész országban osztatlan örömet kelt. Az aggralkodó közel egy hónapig — huszonnégy napig — a magyar fővárosban fog lakni. Ez idő alatt benne él majd a magyar fővárosi és politikai életben, dísz ad mindennek és atyai szívvvel talán elosztatja azokat az elöntéteket, amelyek a mi politikai világunkban olyan rég óta kísértének.

üldögélve megkísérelte, hogy engem és a többieket meg akart győzni:

„Isten gyermekei — ez kedvenc szava volt, mert jó és istentelen ember volt — isten gyermekei, így nem szabad a föld ellen küzdeni. Azokért a sebekért, amelyeket ejtenek rajta, majd hoszut áll és ő marad a győztes. Majd meglátjátok. Ha a hegynek a szívéit is átfurtuk és érintjük a belsejét, a tűz elnyel bennünket, mert a föld belseje tűz — azt tudja mindenki. A föld felületét megmunkálni: azt szabad; a szülés, fájdalmait enyhíteni: meg van írva; de mi eltorzítjuk az arcát, a formáját. Lássátok: minél beljebb megyünk a hegybe, annál melegebb lesz a levegő, annál nehezebb lesz a lélegzés...”

A munkás mosolygott, miközben a bajuszát mind a két kezével megsodorta.

Nemcsak ő gondolta így, hanem valóságban így is volt: minél mélyebbre hatoltunk, annál melegebb lett az alagútban, annál több ember betegedett meg és hullott a földre. Egyre hevesebben buggyantak elő a melegforrások, a kőzet letöredezett, két ember közülünk, — Luganoiak voltak, — megőrült. És éjszaka a barakkban sokan közülünk lázban hemperegtek, nyögdécseltek és határozatlan borzalommal ugráltak föl ágyaikról.

„Nincs-e igazam?” — kérdezte aggódva az apám, akinek a köhögése egyre erősebb és tompább lett. „Nincs-e igazam? Ó, a föld, legyőzhetetlen.”

— És végül lefeküdt, hogy soha többé föl ne keljen. Erőtlen volt az öregem, három hétnél tovább küzdött a halállal, szívében s panasz nélkül, mint egy férfi, aki értékelni tudja magát.

„Az én munkám véget ért Paolo”, — mondta nekem egy éjszaka. „Vigyázz az éle-

tedre és térj haza. A Madonna kíséren téged!”

— Ezután sokáig feküdt csukott szemmel és ziháló mellel.

Az elbeszélő kiegyenesedett, egy pillantást vetett a hegyekre és olyan erővel nyújtózott ki, hogy az ízületei ropogtak.

— Azután — folytatta tovább — megfogta a kezem, magához vont és így szólt: „Tudod te, Paolo, mégis hiszem, hogy elkészül: mi és mások, akik az ellenkező oldalról jönnek, találkozni fognak a hegy közepén — hiszed te ezt?”

— Igennel válaszoltam.

„Jól van, fiam! Így kell lennie: mindent meg kell tenni tele bizalommal az ügy sikere érdekében... Kérlek, fiam, ha eljön az a perc, amikor az emberek találkoznak, gyere a siromhoz és mondd: „Apám, a mű be van fejezve. Hogy tudjam.”

— Ez jó volt, kedves uram, tehát megígérted neki. Öt nap múlva halt meg és két nappal a halála előtt arra kért engem és a többieket, hogy arra a helyre temessük őt, ahol az alagútban dolgozott. Nagyon kérte, de én azt hiszem, hogy már lázban beszélt...

— Mi és azok, akik a tulsó oldalról jöttek, atyám halála után tizenhárom hét múlva találkoztunk. Az örületes nap volt, uram. Ó, amikor mi ott, a föld alatt, a sötétségben meghallottuk a másik munkások zaját, az emberek kopogtatását, ami felülről jött felénk, — a súlyos kötömbök ellenére, amelyek bennünket, kis emberkéket valamenynyitünket betemettek volna.

Sok napon hallottuk ezeket a hangokat, amelyek mindennap világosabbak és kivehetőbbek voltak. Bennünket elfogott a győztes örömmámora és úgy dolgoztunk, mint haragos, testnélküli szellemek fáradtságot

nem ismerve, utasítás kérése nélkül. Olyan gyönyörű volt, mint egy tánc a napsugárban, becsületszavamra! Valamennyien olyan jók és szelidek lettünk, mint a gyermekek. Oh, ha tudná, milyen erős, milyen szenvedélyesen erős a kívánság ott lent, a sötétségben, a föld alatt, egy emberrel találkozni, ahol az mint egy vakondok, hosszú hónapokig ásott.

Az elbeszélés tartama alatt csupa tűz lett. Most odalépett a hallgatóhoz, mélyen a szemébe nézett és finoman halk, elégedett hangon folytatta:

— Amikor végre az utolsó köréteg is át volt törve, a nyílásban egy fáklya vörös fénnel lobogott föl, majd egy fekete, örömkönyektől és veritéktől áztatott arc bukkant elő, azután még fáklyák és még arcok, arcok következtek, győzelmi kiáltások, öröm — oh, ez volt életem legszebb napja. Ha rágondolok, elfog a láz, hogy nem hiába éltem! Az egy darab munka, szent munka, mondhatom önnek uram! És amikor az alagútból a szabadba mentünk, a napra, közülünk sokan leborultak a földre, megcsókolták és sirtak. Olyan volt, mint a mese! Igen, uram, megcsókolták a legyőzött hegyet, megcsókolták a földet és csak ezen a napon tudtam meg, hogy mi ő nekünk és megszerettem, mint egy asszonyt.

— Természetesen, elmentem atyám sirjához is, noha tudom, hogy a halottak nem hallanak. Elmentem oda, mert az embernek tisztelni kell azoknak a kívánságát, akik számunkra teremtettek és értünk szenvedtek. Ugy-e?

— A sirjához mentem tehát, a lábommal kopogtam a földön és úgy mondtam, ahogy ő kívánta.

— Atyám, elkészült! — szoltam. — Az emberek győztek. A mű be van fejezve, apám!